Raadsvoorstel

Onderwerp **Zaakid**	Zoetermeerse principes Ruimtelijke Strategie 2024-095205
Auteur	Maarten ter Hoeve +31793468197 M.ter.Hoeve@zoetermeer.nl
Gemeentesecretaris	Huykman, B.J.D.
Afdelingshoofd	Quentin A. (Angelique)
Portefeuillehouder	Wethouder Iedema
Medeverantwoordelijke(n)	Wethouder Weerwag

Uiterste behandeldatum (+ reden)	
Programma(s)	Alle
Eerdere besluitvorming	Raadsvoorstel Omgevingsvisie Zoetermeer 2040 d.d. 31 januari 2022 Raadsvoorstel Procesvoorstel participatie Ruimtelijke Strategie Zoetermeer en Woningbouw als aanjager d.d. 29 januari 2024
Samenvatting	Met dit raadsvoorstel stelt de gemeenteraad de kaders vast voor de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040. Dit doet de raad door middel van het vaststellen van zeven Zoetermeerse principes voor de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040. Tevens is een tussenrapportage opgesteld. Deze rapportage geeft inzicht in de opgaven per thema. Deze principes zullen, samen met de opgaven voor 2040, uitgewerkt worden in een definitieve versie van de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040.
Bijlagen	1. Tussenrapportage RSZ 2040

Raadsbesluit

Raadsvoorstel Zoetermeerse principes Ruimtelijke Strategie
2024-095205

De raad van de gemeente Zoetermeer;
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 2 augustus 2024

besluit

1. De volgende Zoetermeerse principes voor de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040 als leidraad vast te stellen:
   a. Principe ‘Mensen maken Zoetermeer: De ontwikkeling van de stad dient de mensen en niet andersom.
   b. Principe ‘De bestaande kwaliteit is leidend’: De bestaande kwaliteiten van de stad of van een plek vormen het vertrekpunt voor verdere verstedelijking
   c. Principe ‘Groen groeit mee’: Groen vormt dé identiteit van Zoetermeer en is een voorwaarde om de stad leefbaar, gezond en aantrekkelijk te houden.
   d. Principe ‘Alles in de buurt’: De belangrijke voorzieningen zijn altijd dichtbij.
   e. Principe ‘De juiste functie op de juiste plek’: We beoordelen per wijk of buurt wat nodig en passend is.
   f. Principe ‘Bouwen aan een gezonde leefomgeving’: Gezondheid van onze inwoners is een basisvoorwaarde bij de ontwikkeling van de stad
   g. Principe ‘Meervoudig ruimtegebruik’: Schaarse ruimte vraagt om slim ruimtegebruik.
2. Het college de opdracht te geven op basis van deze Zoetermeerse principes en de opgaven voor 2040 benoemd in de Tussenrapportage RSZ 2040, de Ruimtelijke Strategie 2040 uit te werken en deze voor besluitvorming aan de gemeenteraad aan te bieden.

Dit besluit treedt in werking twee weken na de bekendmaking daarvan. Tenzij over dit besluit een inleidend verzoek tot het houden van een referendum wordt gedaan.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad op 16 september 2024

de griffier, de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM drs. M.J. Bezuijen

Toelichting

Probleemstelling en kader

Inleiding
In januari 2022 heeft de raad de Visie Zoetermeer 2040 (verder: Visie ZM2040) vastgesteld. De visie beschrijft een toekomstbeeld van Zoetermeer en dient tevens als omgevingsvisie, zoals bedoeld in de omgevingswet. Zoals gebruikelijk bij een visie worden alleen ontwikkelingen op hoofdlijnen geschetst. De visie doet geen uitspraken over locaties waar bepaalde ontwikkelingen in de toekomst plaats gaan vinden. De Omgevingswet stelt daarnaast als eis dat iedere gemeente haar omgevingsvisie concreet vertaalt naar principes voor de inrichting van de openbare ruimte en gebieden. Daarom is besloten de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040 (verder: RSZ 2040) te ontwikkelen. In de RSZ 2040 maken we zichtbaar welke opgaven we in de stad waar ruimte bieden en hoe Zoetermeer er in 2040 uit ziet. De RSZ 2040 zal als deel 2 van de omgevingsvisie dienen.

Kortom, de RSZ 2040:

- Maakt zichtbaar welke opgaven in de stad om ruimte vragen. De ruimte in de stad zal niet toenemen, maar het aantal inwoners en de opgaven wel. De RSZ helpt om belangen tegen elkaar af te wegen en keuzes te maken over wat we waar in de stad willen.
- Helpt om projecten en programma's goed op elkaar aan te laten sluiten. Bijvoorbeeld: omdat we nu een totaalbeeld van de stad maken, kunnen we straks beter bepalen hoe we bepaalde voorzieningen over de stad verdelen. Of hoe we het woningbouwprogramma zo over de stad verdelen dat nieuw te bouwen woningen ook echt passen in de betreffende wijk. Zo kunnen we de sociaal economische belans in de stad verbeteren, een belangrijk doel van de Visie ZM 2040.
- Helpt bij de uitleg aan externe partners, zoals investereerders en ontwikkelaarswelke richting we met de stad op willen. Dit biedt hen duideljkheid en maakt van Zoetermeer een nog interessantere stad om te investeren.

Met dit raadsvoorstel worden de Zoetermeerse principes van de RSZ 2040 vastgesteld. Met de bijgevoegde Tussenrapportage RSZ 2040 die met dit voorstel niet vastgesteld wordt) geven we inzicht in de opgaven die er tot 2040 per thema zijn, welke maatregelen daarvoor al zijn genomen en welke maatregelen aanvullend mogelijk zijn. In het eindproduct RSZ 2040 komen de verschillende thema's bij elkaar en worden de aanvullende maatregelen vastgesteld. Wie de huidige thematische kaarten over elkaar heen legt zal zien dat het schuurt. Er zal sprake zijn van 'meervoudige ruimteclaims'. We kunnen de ruimte maar één keer gebruiken en niet alles kan. Daarom zijn keuzes nodig. De sturende Zoetermeerse principes helpen om die keuzes te maken, ze fungeren als leidraad.

Beoogd effect
Na het vaststellen van de Zoetermeerse principes voor de Ruimtelijke Strategie worden deze leidend voor de verdere uitwerking van de RSZ 2040. Vervolgens kan het college de RSZ 2040 verder uitwerken conform die principes.

Voorstel/keuzemogelijkheden/risico's

1. De volgende Zoetermeerse principes voor de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040 als leidraad vast te stellen:
   a. Principe 'Mensen maken Zoetermeer: De ontwikkeling van de stad dient de mensen en niet andersom.
   b. Principe 'De bestaande kwaliteit is leidend': De bestaande kwaliteiten van de stad of van een plek vormen het vertrekpunt voor verdere verstedelijking
   c. Principe 'Groen groeit mee': Groen vormt dé identiteit van Zoetermeer en is een voorwaarde om de stad leefbaar, gezond en aantrekkelijk te houden.
   d. Principe 'Alles in de buurt': De belangrijke voorzieningen zijn altijd dichtbij.
   e. Principe 'De juiste functie op de juiste plek': We beoordelen per wijk of buurt wat nodig en passend is.
   f. Principe 'Bouwen aan een gezonde leefomgeving': Gezondheid van onze inwoners is een basisvoorwaarde bij de ontwikkeling van de stad
   g. Principe 'Meervoudig ruimtegebruik': Schaarse ruimte vraagt om slim ruimtegebruik.
2. Het college de opdracht te geven op basis van deze Zoetermeerse principes en de opgaven voor 2040 in de Tussenrapportage RSZ 2040, de Ruimtelijke Strategie 2040 uit te werken en deze voor besluitvorming aan de gemeenteraad aan te bieden.

Argumenten

1.1 De Zoetermeerse principes voor de RSZ 2040 zijn noodzakelijk om te sturen op de kwaliteit van Zoetermeer

Zoetermeer heeft te maken met een veelheid aan opgaven (zoals op het gebied van groen, wonen, economie, mobiliteit, energie, etc.). Omdat de beschikbare ruimte steeds schaarser wordt, moeten we zorgvuldig met deze ruimte omgaan. Dat betekent dat we ons vooral richten op de kwaliteit van de bebouwing en het openbaar gebied en de diversiteit en de woonaantrekkelijkheid van de stad en haar directe omgeving. Om nog beter te kunnen sturen op deze kwaliteit zijn de Zoetermeerse ruimtelijke principes geformuleerd. In de RSZ 2040 wordt de Visie ZM2040 concreter en worden keuzes gemaakt. De RSZ 2040 geeft daarmee richting om te bepalen op welke locaties welke functies een plek moeten krijgen. De RSZ 2040 zal eind van dit jaar worden afgerond en in het eerste kwartaal van 2025 ter besluitvorming worden voorgelegd.

1.2 De Zoetermeerse principes voor de RSZ 2040 fungeren als leidraad bij de verdere uitwerking van de RSZ 2040

In de bijgevoegde tussenrapportage zijn per thema opgaven geformuleerd. De tussenrapportage biedt inzicht in de belangrijkste sectorale opgaven, lopende en aanvullende maatregelen en hun ruimtelijke consequenties. Hierover zijn diverse gesprekken met inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties gevoerd. Duidelijk wordt dat er sprake is van een 'stapeling' van opgaven in de schaarse ruimte. De opgaven van alle thema's tezamen (en keuzes daartussen) gaan leiden tot een integraal eindbeeld. De Zoetermeerse principes voor de RSZ 2040 helpen bij het maken van afwegingen. Zij vormen het kader.

1.3 In de RSZ 2040 zal sprake zijn van meervoudige ruimteclaims

In de uitwerking van de RSZ 2040 is sprake van 'meervoudige ruimteclaims'. Anders gezegd, soms is op dezelfde plek vanuit verschillende thema's / invalshoeken ruimte nodig. We zullen in Zoetermeer binnenstedelijk moeten gaan ontwikkelen. De tijd dat we in weilanden konden bouwen is voorbij. Dit betekent ook keuzes maken. Een leidraad helpt daarbij. Bijvoorbeeld: waar we woningen bouwen, kunnen we geen bedrijventerreinen vestigen. De principes helpen bij de afweging wat we op welke plek willen bouwen.

1.a.1 Er is ruimte voor initiatieven, participatie en beleven in de stad
We denken mee met inwoners; we kijken vooral naar de kansen van een initiatief en hoe we dit mogelijk kunnen maken. Per ontwikkeling gaan we actief op zoek naar de doelgroepen die van belang zijn om te participeren. Zo bouwen we aan plekken waarmee mensen zich verbonden voelen en vergroten we het eigenaarschap in de stad.

1.b.1 We koesteren de basis van onze stad: deze is goed en op orde
De bestaande kwaliteiten van de stad of plek vormen het vertrekpunt voor verdere verstedelijking, zoals bijvoorbeeld het groene karakter aan de randen van de stad.

1.c.1 Als de bebouwing groeit, zorgen we dat groen ook groeit
Als de bebouwing groeit laten we de groene ruimte mee groeien door, waar mogelijk, verharding te vervangen door groen. Door veel groen op daken te realiseren combineren we verschillende opgaven. We verbeteren de kwaliteit en gebruikswaarde van het bestaande groen en vangen de gevolgen van klimaatverandering op.

1.d.1 De hele stad kent een uitgebreid netwerk van aantrekkelijke routes die alle voorzieningen bereikbaar maken
We zorgen ervoor dat de dagelijkse voorzieningen op loopafstand en voor iedereen bereikbaar en toegankelijk zijn.

1.e.1 We herstellen de sociaaleconomische balans door heel gericht te kijken wat waar nodig is
We beoordelen per gebied wat nodig en passend is. We voegen functies toe of halen ze weg om de bestaande kwaliteit te versterken en impulsen te geven aan herstel van de sociaaleconomische balans (bijvoorbeeld: bedrijven elders in de stad huisvesten die niet op een bedrijventerrein horen of per wijk een andere samenstelling in het woningaanbod realiseren).

1.f.1 We werken aan gezonde mobiliteit en een gezonde leefomgeving
We richten de leefomgeving zo in dat deze uitnodigt tot bewegen, ontmoeten, spelen en sporten en toegankelijk is voor iedereen.

1.g.1 Waar mogelijk stapelen, combineren en mengen we functies
Dit doen we zowel in de bebouwde als onbebouwde ruimte (geen dak blijft onbenut: bijvoorbeeld optoppen, waterberging, zon, groen en verblijven).

2.1 De bijgevoegde rapportage is nog in ontwikkeling
Met het vaststellen van de Zoetermeerse principes voor de RSZ 2040 stelt de raad de kaders vast voor RSZ 2040. In de bijgevoegde tussenrapportage zijn opgaven tot aan 2040 geformuleerd. Met de principes als uitgangspunt brengen we de verschillende opgaven samen en wegen we ze tegen elkaar af. Op die manier komen we tot een integraal eindbeeld dat de RSZ 2040 gaat vormen.

2.2 De RSZ 2040 zal onderdeel uit gaan maken van de omgevingsvisie
Op dit moment fungeert de Visie ZM2040 als omgevingsvisie. De RSZ 2040 zal daar aan toegevoegd gaan worden na besluitvorming van de gemeenteraad. De Visie ZM2040 en RSZ 2040 vormen dan tezamen de omgevingsvisie. Hiermee voldoen we aan de eisen van de omgevingswet.

Kanttekeningen
2.1 In de RSZ 2040 zullen we keuzes moeten maken
De RSZ 2040 maakt zichtbaar welke opgaven in de stad om ruimte vragen. In de uitwerking van de RSZ 2040 is sprake van ‘meervoudige ruimteclaims’. De ruimte in de stad zal niet toenemen, maar het aantal inwoners en de opgaven wel. We kunnen de ruimte maar één keer gebruiken en niet alles kan samen of op dezelfde plek. Daarom zijn keuzes nodig. De sturende

Zoetermeerse principes helpen om die keuzes te maken, ze fungeren als leidraad. De RSZ 2040 biedt daarmee geen oplossing voor alles.

Financiën
Er is dekking voor het opstellen van de RSZ 2040 binnen de reeds beschikbaar gestelde budgetten voor de Strategische Agenda Zoetermeer 2040.

Controleprotocol
Niet van toepassing.

Participatie en Communicatie
Er heeft reeds uitgebreide participatie plaats gevonden. Omdat de RSZ 2040 een uitwerking is van de visie, kan deze participatie ook voor deze uitwerking gebruikt worden.

Duurzaamheid
Duurzaamheid is onderdeel van de RSZ 2040. Zie bijvoorbeeld de thema's groen en energie in de tussenrapportage voor de ambities op dit onderwerp.

Toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten
Toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten zijn onderdeel van de RSZ 2040. Zie bijvoorbeeld de ambities bij mobiliteit of in de sturende principes voor de ambities op dit onderwerp.

Rapportage en evaluatie
Met dit voorstel zullen de kaders van de RSZ 2040 worden vastgesteld. Aan de hand van deze kaders komen we tot een voorstel voor de definitieve rapportage, welke onderdeel uit zal gaan maken van de omgevingsvisie.

De planning is dat de RSZ 2040 in het eerste kwartaal van 2025 ter besluitvorming aan de raad zal worden voorgelegd.